

пізнання, дає можливість по-новому підійти до методики постановки шкільного фізичного експерименту [3].

Література

1. Гайда В. Я. Суть самоосвітньої компетентності учнів закладів середньої освіти в умовах інформаційного суспільства. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна*. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Випуск 25. С. 80–83.
2. Заболотний В. Ф. Навчальний фізичний експеримент з використанням цифрової лабораторії Nova 5000. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Серія: Педагогічна*. 2013. Вип. 19. С. 82–85.
3. Желюк О. Засоби НІТ у навчальному фізичному експерименті. *Фізика та астрономія в школі*. 2003. № 1. С. 39–43.
4. Петриця А. Н. Поєднання віртуального та реального в навчальному фізичному експерименті за допомогою цифрової лабораторії Nova 5000. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка. 2013. С. 178–181.
5. Юрченко А. Цифрові фізичні лабораторії як актуальний засіб навчання майбутнього вчителя фізики. *Фізико-математична освіта. Науковий журнал*. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2015. № 1 (4). С. 55–63.

УДК: 378.6:61 (477)

Гантімурова Н. І.

викладач кафедри іноземних мов
Тернопільського національного медичного університету
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України
hantimurova_n@tdmu.edu.ua

ПРОФЕСІЙНІ ЯКОСТІ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

На даному етапі розвитку системи медичної освіти вимоги до якості освіти стають дедалі жорсткішими. У зв'язку із високою конкуренцією закладів у сфері надання освітніх послуг набирає актуальності проблема залучення іноземних студентів до закладів медичного профілю України.

Початок навчання в українських закладах вищої освіти характеризується значними труднощами для іноземців, що пов'язані з неналежним рівнем їхньої адаптованості до нового культурного середовища, в чому й проявляється роль вчителя. Педагог бере активну участь у процесі розвитку особистості студента та не тільки виявляє себе як суб'єкт професійної педагогічної діяльності, а й забезпечує умови для розвитку у студентів суб'єктивного підходу до перебування у новому соціокультурному середовищі, що ставить високі вимоги як до педагога, так і до його професійних якостей. Він знижує рівень прояву адаптаційного синдрому студентів, що визначається певними бар'єрами:

комунікаційно-лінгвістичним (недостатнє знання мови країни навчання та, відповідно, недостатній рівень володіння мовленням як засобом спілкування); культурним (різниця або навіть контраст культурних цінностей щодо культури країни навчання); соціальним (повна зміна звичного оточення) та психологічним (з можливим виявленням комплексу відповідальності перед батьківщиною, урядом, школою, спонсором) [2]. Процес навчання іноземних студентів вимагає високого професіоналізму педагогів та етапності освітнього процесу. У багатьох закладах вищої освіти України створені так звані підготовчі відділення. Основним заданням викладачів цих відділень є створити комфортні умови для адаптації іноземних громадян. Навчання іноземців на підготовчому відділенні – це перший крок до здобуття якісної освіти в Україні. В закладах вищої освіти медичного профілю головне завдання підготовчого відділення – підготовка іноземних громадян до вступу в університети України за медико-біологічним напрямком. Упродовж кількох місяців іноземці вивчають українську або російську мову (на вибір), а потім подальше вивчення мови та наукової термінології із загальноосвітніх дисциплін, що є базовими для навчання у закладах вищої освіти медико-біологічного напрямку. Викладачі повинні володіти навчальною методикою, яка допоможе не тільки вивчити мову, а й опанувати наукову термінологію в необхідному для навчання за обраною спеціальністю обсязі.

З метою вдосконалення умов навчання та кваліфікаційної компетентності майбутніх лікарів важливу роль відіграє правильна організація навчального процесу. Це є запорукою залучення все більшої кількості іноземних громадян в Україну. Для покращення якості підготовки іноземних громадян важливим аспектом є досконале володіння англійською мовою викладачами закладів вищої освіти. З цією метою викладачі профільних дисциплін відвідують різноманітні курси з вивчення іноземної мови, здійснюють стажування за кордоном, складають міжнародні іспити, як-от FCE, TOEFL, IELTS.

Педагогічна діяльність дуже багатогранна і складна, вона висуває вимоги найперше до особистісних якостей педагога, які формують конкурентоздатність, що визначається його професіоналізмом, рівень якого залежить від наявності сукупності професійно важливих якостей педагога як суб'єкта діяльності, що впливають на ефективність педагогічної діяльності й успішність її освоєння. Він полягає в ефективній реалізації системи професійних знань та умінь і включає не лише ґрунтовні знання предмета, а й розвиток індивідуальності студента та вміння активізувати навчально-пізнавальну діяльність. Так, зокрема М. Кузьміна, яка досліджувала рівень професіоналізму, здійснила п'ятирівневу диференціацію викладачів:

I рівень – репродуктивний; викладач уміє переказати студентам те, що знає сам;

II рівень – адаптивний; викладач уміє пристосувати своє повідомлення до особливостей аудиторії;

III рівень – локально-моделюючий; викладач володіє стратегіями навчання студентів знань, навичок і умінь з окремих розділів курсу;

IV рівень – системно-моделюючий (високий) полягає в умінні володіти стратегіями формування шуканої системи знань, навичок, умінь студентів із предмета загалом;

V рівень – системно-моделюючий (високий) полягає в умінні володіти стратегіями перетворення свого предмета на засіб формування особистості студента, його потреб у самовихованні, самоосвіті, саморозвитку [1, с.137–150].

Підсумовуючи вищесказане, потрібно зазначити, що для підготовки спеціалістів, які будуть конкурентоздатними на світовому ринку праці, сучасний викладач повинен:

– забезпечувати високу якість освітнього процесу відповідно до стандартів вищої освіти;

– удосконалювати зміст навчання із врахуванням сучасних досягнень науки та техніки;

– удосконалювати методи оцінювання якості освітнього процесу;

– впроваджувати прогресивні методи викладання та використовувати сучасні інформаційні технології навчання.

Література

1. Кузьмина Н. В. Профессионализм педагогической деятельности / Н. В. Кузьмина, А. А. Реан. СПб., 1993. 453 с

2. Семененко І. Є. Особливості фахової підготовки іноземних студентів вищих технічних навчальних закладів / І. Є. Семененко. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2014. Вип. 2. С. 33–36.

3. Христенко І. О. Історико-педагогічний аспект підготовки іноземних громадян у вищих навчальних закладах України / І. О. Христенко. *Вісник Черкаського університету. Сер. Педагогічні науки*. 2010. Вип. 189, Ч. 2. С. 53–58.

4. Цюра С. Історичний досвід і перспективи підготовки в Україні іноземних студентів (на прикладі медичної освіти) / Світлана Цюра, Василь Гуменюк. *Товариство «Рідна школа»: історія і сучасність: наук. альманах / упоряд. і наук. ред. Д. Герцюк, П. Сікорський*. Львів: вид-во Львівського крайового товариства «Рідна школа», 2011. Ч. 6. С. 275–282.

УДК 373.091.113:005.3](477)

Главацька О. Л.

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
olga.raduk@gmail.com

САМОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тенденції змін, що відбуваються в сучасному цивілізованому світі, пов'язані з прискореним розвитком технологій передачі та обробки інформації,